

OTVORENIE VÝSTAVY POSLEDNÝ KLASIK / ERNEST ZMETÁK – UMELEC A ZBERATEĽ

Trvanie: 2. marec 2011 – 5. jún 2011

Miesto: SNG, 2. a 3. posch., Esterházyho palác, Nám. Ľ. Štúra 4, Bratislava

Kurátori výstavy: Katarína Bajcurová a Július Barczy

Vernisáž: 1. marec 2011 o 18.00 hod.

Výstava je pripravená v spolupráci s Galériou umenia Nové Zámky

V Bratislave, 23. 2. 2011

Aktuálna výstava Slovenskej národnej galérie **Posledný klasik / Ernest Zmeták – umelec a zberateľ** predstavuje tvorbu a činnosť Ernesta Zmetáka (1919 – 2004), ktorý patril k významným osobnostiam slovenského moderného umenia. Pri príprave konceptu výstavy si kurátorka Katarína Bajcurová kládla otázku: „Ako vtiesnať dielo umelca, ktorý celý život, od štyridsiatych rokov minulého storočia takmer do svojej smrti na začiatku tohto storočia, intenzívne maľoval, kreslil, skicoval, robil grafiku i monumentálne práce, na jedno poschodie výstavného priestoru s rozlohou okolo 400 m², kam sa štandardne dá umiestniť cca 160 – 170 diel?“ Ako sa nám to podarilo, môžete vidieť na prvej retrospektívnej výstave Ernesta Zmetáka, ktorá osvetľuje jeho postavenie v kontexte slovenskej moderny a mapuje jeho dielo v štátnych a súkromných zbierkach, ako aj kultúrnohistorický význam jeho zberateľstva.

Kurátori uvažovali ako ukázať v rámci žánru súborného diela „to najlepšie“ zo Zmetáka, či možno **nájsť, zmapovať, zdefinovať, vytriediť** a v neposlednom rade fyzicky dostať na výstavu všetky diela, o ktorých si dnes môžeme (subjektívne) myslieť – a ad hoc vyhlásiť – že naozaj patria do (rovnako iluzórnej) kategórie „the top“ alebo „the best of“? Napokon to skončilo pri kompromise: pokúsili sme sa o istý pohľad na to najcharakteristickejšie, najtypickejšie – na to hlavné (?) – zo Zmetákovej tvorby. Predstavujeme verejnosti z jeho umenia to, čo sa nám dnes javí, čo teraz pokladáme za **podstatné a dôležité, silné a živé**... pokúsili sme sa počúvať a vyjaviť niečo ako jeho vnútorný hlas...

Projekt je koncipovaný ako **dvojvýstava** a okrem rozsiahlej tvorby Ernesta Zmetáka poukazuje aj na ďalšiu sféru jeho pôsobenia – **zberateľskú činnosť a mecenášstvo**. Ako hovorí Július Barczy, kurátor zberateľskej časti výstavy: „Predmetná výstava neprezentuje zbierku v celej svojej šírke, ale osobnosť umelca, na ktorého je možné nahliadať cez prizmu jeho tvorby a diel; ktorými sa obklopoval a zbieral ich. Zmeták žil s vecami, ktoré sa mu prihovárali zvláštnym, no jemu blízkym a zrozumiteľným jazykom minulosti. Neboli svedectvom svojej hodnoty, či užitočnosti, ale „veľkého majstrovstva a poctivej práce“, ktoré boli ich zberateľovi nadovšetko vlastné.“ Ernestovi Zmetákovi sa podarilo zhromaždiť viac ako dvetisíc umeleckých diel – malieb, grafík, kresieb, sôch a starožitností, ktoré sa v roku 1979 stali základom daru Ernesta Zmetáka a Danice Zmetákovej a zároveň najrozsiahlejšou časťou zbierok Galérie umenia v Nových Zámkoch. Jeho zbierku, v ktorej sa nachádzajú napr. diela autorov ako Vilmos Abu Novák, József Egry, Géza Mészöly, Bernardo Bellotto (zv. Caneletto), Francesco da Santa Croce, Ľudovít Fulla, Martin Benka, ako aj grafiky: L. Da Vinci, P. Veronese, G. B. Tiepolo, D. Teniers, L. Corinth, môžete teraz vidieť v Slovenskej národnej galérii.

DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE

E. Zmeták sa narodil v Nových Zámkoch (1919 – 2004), v meste na juhu Slovenska, ktoré bolo okrem iného rodiskom legendy európskej a maďarskej avantgardy, Lajosa Kassaka. Vzdelával sa súkromne v kresliarskom kurze Karola Harmosa v Komárne (1936 – 1937), jeho cesty za štúdiom smerovali najprv do Prahy na Akadémiu výtvarných umení, avšak kvôli politickým udalostiam roku 1938 na štúdium nenastúpil. Po neúspešnom pokuse o štúdium na pražskej akadémii u profesora Nowaka, kde už bol prijatý do všeobecnej maliarskej prípravky, no po dramatických politických peripetiách roku 1938 nakoniec nemohol do školy nastúpiť, odišiel študovať do Budapešti. Na tamjšej Vysokej škole výtvarných umení sa stal žiakom profesora Vilmosa Abu-Nováka. Kontakt s pedagogickou osobnosťou tohto presvedčeného nasledovníka Paula Cézanna bol pre Zmetáka osudový. Nielenže v tomto zmysle logicky nadväzoval na predchádzajúci študijný pobyt u komárňanského maliara Karola Harmosa, ale otvoril mladému maliarovi širší okruh inšpirácií v príkladoch predkubistickej modernistickej éry: štúdie zo začiatku štyridsiatych rokov sú evidentne poznačené Aba-Novákovým vplyvom. Roku 1943 sa vrátil na Slovensko a po krátkom pobyte v Martine sa usadil v Bratislave. V rokoch 1949 – 1952 pôsobil ako asistent Ľudovíta Fullu na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave, spoločne s Fullom zo školy odišiel z dôvodu, že sa nechcel podriaďiť vtedy presadzovanej metóde socialistického realizmu. Veľa cestoval a nielen po Slovensku (Orava, Gemer, Červený Kameň, Košice...), ale jeho celoživotnou tvorivou láskou sa stalo Taliansko.

Slovenská národná galéria

www.sng.sk

Slovenská národná galéria (SNG) je najväčšou slovenskou galériou umenia. Jej postavenie je jedinečné nielen šírkou záberu – venuje sa nielen starému, modernému a súčasnému umeniu, ale aj užitému umeniu, dizajnu, fotografii a architektúre. Túto pestrosť a šírku odborného záujmu odzrkadľuje akvizičný i výstavný program. Vo svojich expozíciách a depozitároch SNG vystavuje a ošetruje vyše päťdesiatpäť tisíc diel.

Slovenská národná galéria je múzeum umenia s celoslovenskou pôsobnosťou. Okrem hlavného areálu v Bratislave, ktorý pozostáva z administratívnej budovy, zatvoreného premostenia a dvoch prepojených expozičných objektov – Vodných kasární a Esterházyho paláca, spravuje SNG aj štyri vysunuté pracoviská.

Do historickej budovy Vodných kasární, pôvodných kasární dunajskej posádky z 18. storočia, sú situované expozície SNG. Sú tematicky rozdelené na samostatné výstavy:

Starého európskeho umenia, Gotického umenia na Slovensku, Barokového umenia na Slovensku, ktoré sú doplnené o kolekciu Slovenského umenia 19. a 20. storočia. Esterházyho palác slúži pre potreby krátkodobých výstav. Pôvodne neorenesančný nájomný dom vybudovaný v druhej polovici 19. storočia podľa návrhu architekta Ignáca Feiglera ml., po rekonštrukcii v rokoch 2005 – 2006, je momentálne najmodernejším expozičným priestorom na Slovensku s európskymi výstavnými štandardmi.

Ďalšie informácie pre médiá poskytnete:

Mgr. Karmen Koutná,
PR manažérka SNG
Riečna 1, 815 13 Bratislava
Tel: + 421 2 20476147
E-mail: info@sng.sk
www.sng.sk